

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
РОЗВИТКУ ФІЛОЛОГІЧНИХ
НАУК У СУЧАСНОМУ
ПОЛКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

27–28 вересня 2019 р.

м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Казарін Володимир Павлович (Голова) – в. о. ректора Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Ищенко Наталія Анатоліївна (Співголова) – проректор з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Свенцицька Еліна Михайлівна – професор кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук;

Кузьміна Світлана Леонідівна – директор Інституту філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, доцент;

Сеітяг'яєва Таміла Решатівна – доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Семенець Ольга Сергіївна (Секретар) – завідувач кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Попова Олена Анатоліївна – завідувач кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук;

Ткаченко Тетяна Іванівна – доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук;

Куц Наталія Валеріївна – доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент.

Концептуальні проблеми розвитку філологічних наук у сучасному полікультурному просторі: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 27–28 вересня 2019 р. – Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019. – 88 с.

ISBN 978-966-916-928-0

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Концептуальні проблеми розвитку філологічних наук у сучасному полікультурному просторі», яка відбулася на базі Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського 27–28 вересня 2019 р.

УДК 80:316.723(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Боклах Д. Ю.

Історичні реалії крізь призму топосу міста в поезії Т. Шевченка..... 5

Паночко М. М.

Наукове товариство імені Тараса Шевченка та розвиток українського термінознавства в кінці XIX – початку XX ст. 9

НАПРЯМ 2. СЛОВ'ЯНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Малаш О. В.

Етносимволіка живої природи в народних піснях болгар України..... 13

НАПРЯМ 3. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Дзядик Ю. І.

Повтор у реченнях з однорідними членами в сучасному англомовному художньому дискурсі 18

Дребет В. В.

Кодування і декодування іменникових композитів-новотворів у німецькомовній пресі: лінгвосинергетичний формат..... 23

Дроздова Ю. В., Дубініна О. В.

Актуальні проблеми іншомовної освіти в контексті євроінтеграції України 26

Дуднікова А. С., Лазебна О. А.

Пуризм як суспільно-лінгвістичне явище: питання розвитку та класифікації..... 29

Коврова М. О.

Лінгвокультурні особливості словесних образів в австралійських та новозеландських поетичних текстах..... 32

Кушмар Л. В., Колот Л. А.

Сучасні тенденції опанування іноземних мов у вищій школі..... 36

Ляшенко А. В., Лазебна О. А.

Денгліш: наслідок мутації чи дифузії? 41

Наумчук Т. І.

Саморегуляція англійськомовного словника кінематографічної галузі як синергетичної системи 44

НАПРЯМ 4. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Ігнатів Н. Є.

Пам'ять як засіб відображення дійсності у документальній літературі 49

Матвієнко В. Е.

Історико-теоретичний дискурс нефікційної літератури 54

Рейда О. А.,
*старший викладач кафедри іноземних мов
Білоцерківського національного аграрного університету*

Івлєва К. С.,
*старший викладач кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ СИМВОЛІВ У РОМАНІ БРЕМА СТОКЕРА «ДРАКУЛА»

Роман Брема Стокера «Дракула» дійшов до нас крізь віки, викликавши неабияку реакцію не тільки з боку літературних критиків, але і з боку інших письменників і творців. У «Дракулі» багато нез'ясованих питань і нерозгаданих загадок. Найбільш яскрава риса, що надає загадковості роману – це релігійність. Особливого значення набувають саме релігійні символи.

Символам, які використовуються або однозначно пов'язані з певною релігійною системою, часто приписують додаткове містичне або магічне значення. Релігійним символом може стати будь-яке явище, що підлягає перевірці, якому віра надає надприродного значення. Такі символи часто набуває сакрального змісту, а певна поведінка в його присутності підлягає табу. «Символізм релігійний є таємничим і міфологізованим позначенням надприродного. У релігійному контексті існує також символізований вираз усвідомлення й переживання людиною вищих соціокультурних цінностей. Образність і загальнолюдська адресованість надають символізму релігійному психологічної привабливості і виповнювальної значущості» [6, с. 13].

Загалом, проблема осмислення релігійного символу доволі різнопланова. Їй присвячені праці О. Голець, Т. Захарян, С. Хаустової та ін.

Проблема складного та неоднозначного феномена як релігійні символи у романі Брема Стокера «Дракула» є дуже актуальною. Тут представлені загадкові уявлення в образних структурах, які містять у собі вказівку на зміст цих уявлень у вигляді нерозгорнутих знаків, символів.

Отже, існує потреба з'ясувати характеристики релігійного символу у романі.

Найбільш могутнім й життєдайним символом є кров, яка найближча за сенсом із таким явищем як «вампіризм». Міфологічна інтерпретація крові спирається на її асоціацію із «вічним життям» й є основою життєдіяльності вампіра, який живиться лише невинними душами. Б. Стокер накладає власне, унікальне розшифрування цього символу й змішує обидві конотації – традиційну фольклорну й реалістичну сексуальну, котра набула поширення у Вікторіанську епоху з метою створення макабричної історії, яка повністю заплутає емоційну рецепцію.

Важливим чинником для формування символіки роману Б. Стокера це боротьба між Добром і Злом. Очевидно, що Дракула репрезентує всесвітнє зло й є його «поширювачем», а Ван Хельсінг – представник добра, відповідно, тому, така боротьба схожа із казковим мотивом. Про такі демонічні властивості вампірів і говорить лікар: «Вони не можуть померти, але натомість мусять жити століття за століттям, додаючи число жертв й множачи зло цього світу, бо усі, хто став жертвою непомерлих, самі стають непомерлими...» [4, с. 155].

Твір – позначений специфічною християнською символікою, котру необхідно розглянути теж. Американський критик Клів Лезердайл назвав «Дракулу» «...Християнською пародією...» [1, с. 111], оскільки головний образ нагадує негативну рефлексію Христа. Християнська символіка, таким чином, набуває полярної й антонімічної конотації: «Христос – Добро, Дракула- Зло, Христос несе світло, надію та був воскреслий на світанку, а Дракула піднімається із гробу вночі й несе страх, біль й спокусу. Христос дарує життя, Дракула його забирає, кров Христа п'ють усі вірні на Євхаристії, Дракула ж випиває кров з інших. Обидва проповідують безсмертя, проте один дарує духовну чистоту, інший – фізичну непоміркованість».

Символічне значення павуків, котрих поїдає Ренфіл, є надзвичайно важливим : «Незаміжні дівці радують око того, хто чекає на прихід нареченої; але коли наречена являється, то ці очі стають сліпими до краси інших дівчат» [3, с. 134]. По-перше, павук є символом нового творіння, того, що виникає саме по собі, ознакою чого є павутиння, тому, знову ж таким, важливим мотивом, присутнім у романі, є універсальне значення

мінливості й колообігу життя, власної Карми й Сансари. Якщо ж інтерпретувати «поїдання павуків» Ренфілдом, то очевидним стає факт, що божевільний чекає на прихід свого володаря-рятівника і для цього, вбиває інших «творців». По-друге, павуки є й символом отрути й є посередником між світами, бо його можливість пересуватися у різних напрямках допомагає творити й передавати інформацію. Павук не їсть свою жертву повністю, він лише випиває з неї усі життєві соки, що, знову ж таки є алюзією на кровопивцю-графа. Ренфілд постає тим же ж посередником між силами Тьми й Світла, бо божевільні, як не дивно, контактують з паралельними світами. Така біблійна конотація є надзвичайно особливою, бо дає змогу висвітлити основний аспект світотворення, основну боротьбу між силами, посередником між якими є дуальний символ павука. Не менш важливим символом є і мухи, котрі Ренфілд асоціює із метеликом, або ж із душею: «Муха, шановний пане, має одну вражаючу рису: крила її є відображенням ефемерних властивостей душі. Правильно вчиняли древні, коли ототожнювали душу із метеликом!»

Отже, у системі зображально-виражальних засобів особливе місце належить символізації. Символізація – це один із найважливіших засобів художнього осягнення дійсності. У романі «Дракула» символи допомагають створити міфологічну атмосферу, вони викликають певні почуття та образи і виражають моральні цінності суспільства або релігійного вчення, сприяють солідарності між послідовниками і наближають їх до об'єкту віросповідання. Кожен символ містить значну кількість смислів, які можливо виявити лише частково. Таким чином, символічним є таке слово чи образ, значення якого виходить за межі прямого і не піддається точному визначенню чи поясненню. Коли розум намагається обійняти якийсь символ, то неминуче приходять до ідей, котрі лежать за межами логіки.

Список використаних джерел:

1. Будур Н. Английская готическая проза // Пер. с англ. М.: ТЕРРА Книжный клуб, 1999. 400 с.

2. Біленко Т. Слово і символ: аспекти взаємопов'язань. *Категорія символу та проблеми художньої комунікації* : зб. наук. праць; [за ред. Р. Мниха та Н. Лисенко. Дрогобич : Коло, 2004. С. 81–91.

3. Ладыгин М. Б. К вопросу об эволюции жанра «романа ужасов» в английской литературе II половины XVIII – нач. XIX в. *Проблемы жанра в зарубежной литературе*. Свердловск, 1979. С. 3–15.

4. Стокер Брем. Дракула: Пер. з англ. В. К. Горбатько. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2007. 480 с.

5. Федоров А.В. О художественном переводе. М.: Просвещение. 1941. 300 с.